

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Netrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejem vrednimo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Učitelji poklicani voditelji naroda?!

Bil je čas, ko je sedanjí voditelj napredne stranke povsodi in vsakomur dokazoval, kako potrebno je, da se duhovnik bavi z javnimi posli. Kot deželni odbornik, tako je n. pr. govoril, prišel sem do prepričanja, da je nujno potrebno, da v vsakem občinskem zastopu sedi tudi duhovnik. Pri večini starešinstev, kojih član ni duhovnik, sem opazil nered, kjer pa je duhovnik sodeloval s svojim znanjem, bilo je vse v redu. Tedaj je bil tudi še zelo hud na učitelje. Sedaj pa je obrnil ost, in čez noč so postali učitelji poklicani voditelji naroda. Ali pa je to tudi res? Ne.

Kaj vsposablja človeka za vodstvo, za razpravljanje javnih vprašanj? Znanost in skušnja. Čim temeljitejša in višje se je kdo izobrazil in teoretično izomikal, tem lažje mu je javno življenje razmotrivati. Ali pa ima učitelj potrebno znanje? Kaka je njegova učenost? Z ljudske šole je morda prišel na učiteljsko pripravnico in potem, ko je tu v štirih letih obletel vse mogoče vede, kakor: verstvo, zgodovino, matematiko, fiziko, naravoslovje, vzgojeslovje, risanje, petje, godbo itd., naredi zrelostni izpit — in vsposobljen je za učitelja. Prav. Denimo, da bo dober, izvršten učitelj, kakoršnih je po Slovenskem resnično še tudi mnogo. Vso čast jim. A za politiko? Jeli sposoben, da dela, da vodi javno mnenje, da razpravlja, da določuje vprašanja, ki segajo globoko, ki pretvarjajo javno življenje? Znak današnje učiteljske izobrazbe je plitvost, po kateri si sicer naberejo marsikaj gradiva, toda v globlji se ne v nobeno vedo, ampak ostanejo le na gladkem površju. Zato učitelj ni poklican za vodstvo, kateremu je kos le možak globokega razuma in bogatega izkustva.

LISTEK.

Skupila jo je.

Lepi trg Išli je znamenito letovišče in zdravilišče. Vse plemstvo po rodu in denarju v Išli po leti zdravi svoje živce ali pa v prijetnem hladu preživlja dobo poletne vročine. Tudi naš presvitli cesar ima v Išli svoj gradič, v katerem vsako leto v poletju prebiva nekoliko časa. Pogosto ga v išlskem letovišču obiše eden ali drugi član cesarske rodbine, posebno pogosto njegova najmlajša hči Marija Valerija, soproga nadvojvode Franciška Salvatorja.

V Išli torej je bilo pred par leti. Priprosto oblečena mlada gospa porivala je lep otroški voziček po senenati, dobro oskrbljevani gozdni poti na nizki hriček, da se navzije krasnega razgleda v Vojtehovo dolino.

V vozičku je sedel cvetoč, rudečeličen otrok v snežnobelem oblčilcu s čipk, v katero so bile uvezene spomince.

Vsi ljudje, domačini in tujei so bili uljudni napram mladi gospej in so jo prijazno pozdravljali. Nikomur ni prišlo na misel, da bi se ob mlado gospo obregnil.

Le neka visoka plemenita gospa, ki je liki bliščedi pav sedela na klopici, nataknila je očala, zavihala svoj nos ter mlado mater, njen voziček z ljubezljivim otročičem vred premojstrila od zgoraj

Drugič učitelj ni neodvisen. Sposoben za vodstvo je le neodvisen mož. Učitelj pa dandanes ne more in ne sme neodvisno nastopati. Nad njim visi vedno Damoklejev meč — stoji nadzornik. Iz skušnje vemo, kako se učiteljstvo trese pred svojimi nadzorniki. Koliko je učiteljev, ki se ne upajo, pa tudi ne morejo pokazati svojega prepričanja iz strahu pred nadzornikom. Ako pokaže svoje prepričanje, ki ni ljubo nadzorniku, mu nadzornik lahko nagaja, saj ima moč v rokah. Z Bogom tedaj pelletina, ako jo ima prejeti, ali pa je višja vrsta, ako bi jo imel doseči. In želodec ima tudi učitelj! Zato rajše zatajuje svoje prepričanje, samo da se ne zameri mogočnemu gospodu nadzorniku. In predsedniki okrajnih šolskih svetov so vseoblastni okrajni glavarji. In proti njim da bodo učitelji kot voditelji naroda nastopali, ko jih moč glavarjeva vedno in ob vsaki priliki lahko zašije? Kdo naj pričakuje kaj takega; ko nas zgodovina prepričuje o ravno nasprotnem. Učitelj torej ne more biti voditelj ljudstva.

Za vodstvo pa morata biti dva: Voditelj ki vodi, in vojenec, katerega voditelj vodi. Vprašanje pa je, jeli hoče ljudstvo učitelje za voditelje? Skušnja pravi, da ne. Na Kranjskem je ljudstvo z liberalnim učiteljstvom obračunilo. Na Nižjeavstrijskem je šla velika večina učiteljstva v boj proti krščanskim socialistom. Izid volitev pa je pokazal, da so bili generali brez armade, ki so sramotno podlegli. In tudi naše ljudstvo ni tako neumno, da se bode vsakemu, ki ga je dr. Tuma proglasil za voditelja, obesilo na vrat. Saj so pač zadnje volitve tudi pri nas pokazale, koliko armada imajo učitelji, ti poklicani voditelji naroda, za seboj. Ako pa dr. Tuma meni, da so goriški Slovenci brezumne ovce, katerim

do spodaj, kakor da taki priprosti ljudje ne spadajo med sijajni in plemeniti svet v Išli.

Konečno je vendar lepo oblčilce, katero je nosil otrok, našlo milost v njenih očeh, in, ko je mladi gospej z roko dala znamenje naj se ustavi, vprašala je z nosljajočim glasom:

„Kje ste kupili to vezano obleko?“

In odgovorila je mlada gospa:

„To krilce sem sama vezla — saj je moje največje veselje, ako morem za svoje otroke delati.“

„Ah“, odgovori tujka in prevzetno skomizgne z ramami, „to je pač mogoče le pri majhnem gospodinjstvu; kdor pa mora, kakor jaz, goste iz najboljših krogov sprejemati, za take... ah... čemu so pa obrtniki in posli, ako sami hočejo obleke izgotavljati in sami otroke okoli voziti?“

Torej: otroški voziček porivati se ne spodobi... Mlada mati je to prav dobro razumela, zato so tudi njena lica zarudela, pa nikakor ne sramote, marveč ogorčenja.

Vendar pa je krotila svojo razdraženost in rekla mirno, če tudi določno:

„Jaz sem vendar mislila, da se mati ne pregreši, ako streže svoje otroke. Sicer pa... tudi jaz moram pogosto zelo imenitne goste sprejemati, toda... toliko časa mi še vedno preostane, da za svoje male ljubljenske izdelujem majhna ročna dela, ali jih, četudi mi nikakor ne

bodo učitelji kot voditelji navezali vrvi za vrat in jih tako povlekli v njegov liberalni tabor, in poleg še njegovim „voditeljem“ s svojimi krvavimi vinarji plače poviševali, se globoko moti.

Zato pa se oglasi jih sto, Učitelj „voditelj“ ne bo.

Katoliško društvo detoljubov v Gorici.

(Dalje.)

Vажnost tega društva.

Kdor pomaga k boljši odgoji otrok in k rešenju zanemarjene mladine, ta prav posebno pomaga reševati nevmrljive duše. Sv. Dionizij pravi: „To je najbolj božje vseh božjih del, če kdo z Bogom sodeluje pri dušnem zveličanju ljudi“, sv. Gregorij pa pravi: „Duše spreobračati je Boga najprijetniši dar“. Tu se gre za duše otrok, za duše naših zanemarijenih otrok, otrok, ki so v nevarnosti. Ni ga revnišega in neurečnišega človeka, kakor je otrok brez krščanske odgoje, ki se že v svoji mladosti spridi, kajti navadno je potem vse svoje življenje nesrečen in je v največji nevarnosti, da se vekomaj pogubi. Grozoviti zločinec Herman Stellmacher, ki je bil zarez svojih hudobij 10. junija 1884 s smrtjo kaznovan, rekel je ob koncu sodnijske obravnave: „Slavna sodnija! Zločinstvo, katero sem zakrivil, je gotovo grozovito. Toda, če se otroci že v prvih dneh življenja spridijo in tako rekoč umorijo, če nimajo nikakošne odgoje, da iz takih otrok izrastejo ljudje, ki počenjajo taka hudodelstva, je gotovo to (namreč pomanjkanje odgoje) po človeškem razumu najpoglejši zločin, ki je bil kdaj na svetu.“

primanjkuje poslov, sama peljem na sveži zrak.“

In gospa je zopet prav prezirno skozi očala pogledala na mlado mater ter vprašala:

„Ja, kje pa prav za prav stanujete, moja draga?“

In mlada mati je pokazala skozi grmovje v dolino, kjer se je v sredi drevesnih vrst prekrasnega parka blestil cesarjev poletni grad.

„Aj“, pravi tujka, „vi ste gotovo hči vrtarja?“

„Ne“, odgovori mlada mati, „marveč hči hišnega gospodarja. Sedaj sem gost mojega očeta, cesarja, in upam, da kopalnični gostje nadvojvodinji Valeriji ne bodo zamerili, da se celo v nacifranem Išli svojih otrok ne sramuje. Saj tudi moj soprog, nadvojvoda Francišek Salvator ne ugovarja temu, da svoje materske dolžnosti zvesto in z resničnim veseljem spolnujem.“

Končala je in voziček odpeljala zopet v dolino.

Pravijo, da je tuji plemenkinji Išli naenkrat postal neznošen in jo je takoj drugi dan odpeljal brzovlak.

Vse se kaznuje.

Mladost weimarskega velikega vojvode Karola Avgusta je znana po raznih šalah, ki sta jih vojvoda in njegov pri-

Cerkev je odobrila in priporočila to društvo.

„Katoliško društvo detoljubov“ deluje v tesni zvezi s sv. cerkvijo. Sv. oče je društvo potrdil ter je obdaril z raznimi odpustki in pravicami. Mnogi avstrijski škofje so se veselo pozdravili ter gorko priporočili. Pokojni kardinal dr. Jakob Missia je drage volje pritrdil, naj bi se društvo širilo tudi po slovenskih pokrajinah. Prav tako so društvo priporočali tudi škofje: solnograški, mariborski, lurski, celovski, olomuški, praški, brnski itd. (Dalje pride.)

Politični pregled.

Državni zbor. — Sladkorni za kon sta sprejeli poslanska in gospodska zbornica. Pri razpravi je finančni minister priznal opravičenost zahteve, da se davek na sladkor zniža. A sedaj takoj se ta davek ne mora znižati.

Vojna predloga. Zastopniki raznih klubov so zborovali, da sestavijo skupne zahteve na vojaško upravo. Te zahteve se tičejo dveletne vojaške službe, vojaške priprave, raznih olajšav za sinove priletnih starišev in vdov, odpustov ob žetvi itd. Izvoljen je bil odsek osmerih članov, da sestavijo v spomenici vse te zahteve in jih zagovarjajo v odseku. Minister za deželno brambo se je že nekoliko vdal in naznanil načelnikom raznih klubov, da nadomestni rezervisti ne bodo poklicani v stalno službo, kakor je določeno v načrtu.

Obrestni se znižajo. Finančni minister je predložil zbornici načrt zakona, da konvertuje 3620 milijonov kron državnega dolga, to je, sedanje državne obligacije zamenj z novimi, ki se bodo obrestovale le po 4%, in ne več po 4-2/0.

jatelj pesnik Goethe zbijala. Nekoč sta bila v veliki družbi na lovu. Slučajno sta se oddaljila od ostalih lovecev ter vstopila v samotno kmečko hišo, da vgasita žejo. Stara kmetica je ravno izdelovala maslo. Na prošnjo gostov pa je takoj vstala ter odšla v klet, da njima prinese svežega mleka. Komaj pa je žena odšla v klet, že je knez privlekel tolstega mačka, kojega je že prej zapazil za pečjo, ga potlačil v pinjo in pokrill pokrov. Kmetica se vrne in poda lovecema mleko. Oba pa sta jo z vprašanji tako motila, da ni čula ropota, ki ga je maček delal v svoji mokri ječi. Lovca sta se poslovila smeja se, kak obraz bode ženica naredila, ko ji maček poskoči iz pinje. Pri prvi priložnosti pa je hotel knez Karol Avgust bogato odškodovati ženico, ker ji je mleko pokvaril in jo pripravil ob zaslužek. — Čez nekaj tednov je bil zopet na lovu v onem kraju ter v družbi z Goethejem obiskal samotno hišo. „Glej jih“, zavpije kmetica že od daleč, maček pa jo je popihal iz hiše, „tu sta gospoda, ki sta vam“, skoči ji knez v besedo, „zadnjič napravila neumno šalo. Tu imate odškodnino; masla tako niste mogla porabiti!“ Priprosta starka je tihot spravila cekin, potem premeteno pogledala in smehljuje razložila: „Ni nič škodovalo, maslo je šlo na knežji dvor v Weimar; za tje je bilo še vedno dosti dobro!“

Tako bi si vsako leto država prihranila okroglo 7 milijonov.

Veliki izgredi v drž. zbornici. — V odsekovi dvorani državne zbornice so se šli v posvet zastopniki izdelovalcev sladkorja kot surovine in čistilcev sladkorja, da se konečno dogovore o porazdelitvi sladornega kontingenta. Ko so poslanci zvedeli, da so sladorni baroni zbrani v državni zbornici, in je predsednik izjavil, da jim ni dal dovoljenja za zborovanje, planili so nekateri v dvorano in zbrane tovarnarje s silo iztirali iz dvorane. Bil je velik nemir in škandal.

Avstro-ogerska zastava. — Listom se poročja iz Budimpešte, da sta se avstrijska in ogerska vlada dogovorili glede skupne avstro-ogerske zastave. Zastavin drog barvan bo baje z barvami Habsburžanov, namreč z belo in rdečo barvo. Na jedni strani zastave bodo v črno-rumenem okvirju naslikani vsi avstrijski grbi. Na drugi strani pa bo naslikana Marijina podoba, nad njo dva angelja, držeča kvišku ogrski grb. Okvir na ti strani bođe naslikan belo-rudečezeleno.

Skupščina hrvaških opozicijonalnih strank v Zagrebu je sijajno izpadla. Združeni stranki prava in bivša narodna neodvisna stranka se sedaj imenujeta „Hrvatska stranka prava“. Ognjiviti govori rodoljubov-voditeljev so navduševali zbranih 500 zborovalcev. Bogdan, da združene opozicijske stranke približe hrvatskemu narodu srečnejšo bodočnost.

Saški prestolonaslednik se odloje prestolu. Novi prestolonaslednik je desetletni princ Ivan Jurij. — Prestolonaslednici Lujzi sta naš cesar in saški kralj odvzela vse časti nadvojvodinje ozir. prestolonaslednice.

Italijanski minister v škripcih. — Hčerke italijanskega ministra Cocco-Ortu so bile v avdijenci pri papežu. Veliki liberalci Cocco-Ortu, kateri se v javnosti tako bori proti cerkvi, kateri hoče celo razdružitev zakonske zveze, — ta proslavljeni liberalni junak je doma — grozno — „klerikalec“. In sicer daje svoje otroke v vzgojo najklerikalnejšim zavodom, kateri mu celo hčerke vodijo k papežu! To je bilo preveč za liberalna srca. Ministrski predsednik Zanardelli je takoj poklical ministra Cocco-Ortu k sebi. Kako sta se pomenila, ni znano. A značilna pa je ta dogodnica!

Francozki parlament. — Kakor je znano je bil izvoljen v francoski poslanski zbornici za 4. podpredsednika soc. demokrat Jaures. Ta mož nastopa zadnji čas tako, kakor kak plačan pruski agent. Navdušen je, namreč ves za trozvo ter odločen nasprotnik francosko-ruske zveze. Te dni je predsedoval zbornici. In da bi ga malo podražili, stavlili so nacionalisti predlog, naj zbornica dovoli svoto 50.000 frankov, da se na Place dela Concorde nahajajoči se marmornati strašburski spomenik izdela v bronu. Nacionalisti hoteli so s tem predlogom opomniti Jauresa, da še vedno obstoji alzaško vprašanje in želja po revanši. To brco je mož molče utaknil v žep. Socialist Allard je na to zahteval, naj se odpove konkordat in naj se črta proračun za bogočastje. Min. predsednik Combes, sicer največji preganjač kongregacij in ako se hoče tudi framason, je pa odgovoril, da je še vedno potreben obstoj verske ideje, ter da ni še prišel čas za ločenje cerkve od države. In mi menimo tudi tako in smo trdno prepričani, da pojde vsaka država, katera bi vrgla čez plot versko idejo, tudi sama v najkrajšem času rakom žvižgat.

Predlog naj bi se črtale iz proračuna postavke za bogočastje je bil odklonjen z veliko večino glasov. Pri proračunu za vojno upravo bila sta stavljeni predloga, da se črtajo iz proračuna stroški za vojaške kaplane, ter pogrebni stroški. Oba ta dva predloga pa sta bila odklonjena z veliko večino glasov.

Turčija se oborožuje. — Iz Carigrada se poročja, da se je sultan udal onim strankam, ki hočejo vojsko. Vsled tega odpošlje Turčija mnogo vojaških čet na macedonsko mejo.

Dogodki v Maroku. — Po najnovejših poročjih so sultanove vojaške čete v neki bitki, ki se je bila te dni, popolnoma premagale ustaške čete.

Dopisi.

Iz Rihemberka. — Na svečnico po prvi sv. maši imelo je vzajemno pod-

porno društvo za zavarovanje goveje živine v Rihemberku svoj redni občni zbor. Po nagovoru predsednika g. Jožefa Pavlica poročal je blagajnik g. Ambrož Poniž o računu za l. 1902.

D o h o d k i :

1. 1/1 1902 doma v blagajni	2374 K.
2. Udnina	18— "
3. Zavarovalnina	90958 "
4. Menila	3350 "
5. Meso in kože prodane	31876 "
Skup.	130358 K.

I.

Do 31/12 1899 je bilo vseh udov	261	
A pristopilo jih je l. 1900	25	
"	1901	24
"	1902	9
Skupnj.	58	
Vseh udov je do 31/12 1902	319	

II.

Denarno stanje je bilo 31/12 1899:	
1. Hranilnica v Ajdovščini	86412 K.
2. V gotovini	18567 "
Skup.	104979 K.

Denarno stanje 31/12 1902:	
1. V Ajdovski hranilnici	94365 K.
Obresti za l. 1902	4246 "
2. V C. k. poštni hranilnici	1330— K.
Obresti približno	36— "
3. V gotovini	2410 "
Skupaj	237621 K.

Leta 31/12 1899	104979
Toraj je narastlo do 31/12 1902 za	132642 K.

S t r o š k i :

1. Za poginolo živino se je izplatilo	77948 K.
2. V C. k. poštni hranilni	500— "
3. Dne 31/12 1902 v gotovini	2410 "
Skupaj	130358 K.

Po končanem računu zahvali predsednik v imenu zbora denarničarja nadučitelja Ambrož-a Poniž-a za njegov trud in neumorno delovanje, ter ga naprosi, da tudi v prihodnje tako deluje v blagor društva. Sprejetih je bilo več novih udov. Občni zbor je sprejel več predlogov, v napredek društva kakor: da naj se skrbí za snago v hlevih, kakor tudi v napajališčih za živino itd.

Konečno naprosi predsednik g. Jožef Pavlica odbor, naj tudi v prihodnje vzajemno deluje za splošni blagor društva ter stem se zborovanje zaključí.

Iz Straže na Cerkljanskem. — V 5 številki „Primorskega Lista“ z dne 29. januarja t. l. čitali smo dopis iz naše vasi, kateri se zadeva ustanovitve šole pri nas. Kakor se čuje, se nam vendar izpolni iskrena želja, da dobimo šolo. Bil je radi tega tudi g. šolski nadzornik že pri nas, kateremu se je konečno zdel najprimernejši prostor za šolo v hiši g. Piriha. Na kar se je tudi določilo po vsestranskem prevdaru, da naj bo šola v hiši g. Piriha. Zato se čudimo dopisniku v omenjeni številki „Prim. Lista“, kateri pravi, da naj bo šola na Želinu v Čefarinovej hiši, ko je vendar že sam g. šolski nadzornik določil, da ima biti v hiši g. Piriha, ter je tudi večina občanarjev za to. Ne le, da ni primerni kraj za šolo pri Čefarinu, ker pride otrokom od zgornje strani občine predaleč hoditi v šolo, ampak glavni vzrok, da tam ni kraj za šolo, je tudi ta, da ima Čefarin gostilno, kjer se ustavljajo vsi tujci namenjeni v Cerkno, Idrijo ali na Tolmin. Zato pač naše otroke ne moremo pošiljati v gostilno v šolo. — Tudi nema Čefarin primernih prostorov, kateri bi odgovarjali takemu namenu. Naša skupna želja je toraj, da naj bo šola v hiši g. Piriha, kakor je že določeno. Na željo kakega posameznika, kateri ima pri tem tudi druge namene, ko hoče da bi bila šola pri Čefarinu, se pač ne more ozirati proti veliki večini občanarjev.

Več Stražanov.

Iz Šebrelj. — Prosim sprejmite ta popravek na „Sočin“ in „Primorčev“ dopis.

1. Ni res, da se je Miha Kragelj žup. upravitelj v Šebreljah, blamiral pri občinskih volitvah na Št. Viški gori, ker ni mogel voliti; res je pa, da je volil v I. razredu vpríčo cele komisije kot pooblaščenec Šebreljske posojilnice.

Res je tudi, da je na Št. Viško goro prišel ali kakor „Soča“ in „Primorčev“ pravita „pricapljal“, ker se člja pripeljati ni mogel, še manj pa prifrčati.

Res je nadalje, da se je pri njem blamiral le volilni komisar g. Podcerkovec iz Tribuše, ki mu je hotel pooblastilo zvreči, še predno ga je pregledal. Res je tudi, da je prišel ali pricapljal na volišče marsikdo drugi, ki ni imel ne postavnega pooblastila, ne pravice voliti, je pa vse eno volil, ker mu je to dopustila liberalna komisija.

Miha Kragelj
žup. upravitelj.

Iz Cerčna. — Kakor so mi pravili, se je te dni nekdo v „Soči“ zagnal v tuk. policijski red, ki med drugim prepoveduje igrati s krogliami pred sv. mašo. Vsakdo, ki ima količkaj v glavi — in Cerkljani so od nekdanj znani kot brihtni ljudje — bo sklepal iz te odredbe, da če so take šumne igre prepovedane že pred sv. mašo, so pa še toliko bolj prepovedane med sv. mašo. Tako bi torej naravno sklepal vsak, četudi ni mož „najbistrejšega uma“. Samo „Sočin.“ dopisniku to ne gre v glavo. Iz tega pa lahko vidi vsakdo, da mora biti dotični „Sočin“ dopisnik grozen butelj in da prav gotovo ni Cerkljan, ampak kak privandran zdražbar, ki nima nujnišega posla, nego pobijati Cerkljanski klerikalizem in širiti svojo „kulturo“. Pošteni Cerkljani ga pomilujejo in potrpežljivo čakajo, da se bo izkašljajal.

Iz Bovca. — (Državna cesta.) Pred časom so nekateri Bovčani hudo napadli v „Soči“ bovškega cestnega nadzornika. Mi ga ne bomo branili, saj zato je sposoben sam, ako treba; tudi ne bomo zavračali napadov nanj in jih preresetovali, ali so resnični ali ne. Nekaj pa moramo vendarle omeniti o tej zadevi, namreč pravi vzrok tega napadanja.

Naj bo kdo še tako poln slabosti — tudi ako je renegat, vendar najde milosti pri liberalcih — ako drži z njimi in ako jim je v korist: potem je on človek brez madeža, uzoren mož, kate-rega Bog varuj napasti o še tako opravičeni stvari.

Gori omenjeni mož pa ne mara liberalne družbe in sploh nobene Vrh tega ima pa v očeh nekaterih liberalcev zlasti to napako, da oddaja delo na cestah komur on sam hoče. Navada je bila do nedavno, da je eden ali drugi v Bovcu prevzel od cestnega nadzornika nekatera dela na državni cesti. Ta podjetnik je potem se v druge delavce najemal, ter jim plačeval pač gotovo le tako, da je imel pri tem lep dobiček.

Zdaj je pa drugače. Novi cestni nadzornik ne odlaja več vseh del „na čez“, ampak kar sam najema delavce, in ljudje so zdaj zadovoljniji. Saj se poznamo!!

Iz Mirnika. — Od 8 do 15 febr. bode v Mirniku ob beneškej meji sv. misijon. Vodila ga bodeta prečast. oo. Kasijan Zemljak, Svetogorski gvardijan in Vilihald Rupir iz sv. Križa Vipavskega.

V Mirniku nameravajo zidati novo cerkev. Gotovo bi bilo bolj primerno, da bi se nova cerkev zidala v nižavi, in ne na hribčku, kjer stoji dosedanja cerkev. A ker ljudstvo z malimi izjemami želi imeti cerkev z novim zvonikom na prejšnjem prostoru, naj pa bo, da bodemo le imeli cerkev primerno veliko, in da ne bodo zvonovi več viseli na trameh. Sedaj že pridno pripravljajo kamenje in pesek Bog daj, da ne zastoj kakor pred 15 leti.

Iz Dutovelj na Krasu nam pišejo: Dne 5. februarja t. l. bodo pri nas občinske volitve. Mi občanarji pripadamo skoraj vsi kat.-narodni stranki; „liberalcev“ je komaj šest v celi občini. Njih vodja tukajšnji mesar dela na vse moči, da bi letošnje občinske volitve izpadle po njegovi volji in da bi on postal župan. Ker nima upanja na zmago v I. in II. razredu, se je z vso silo vrgel na III. razred, v katerem volijo ubožnejši volilci, ki so od njega odvisni v gmotnem oziru. Te vabi k sebi in jih mami. No, mi mu tu javno povemo, da ni on dosedaj za našo občino ničesar storil in da ne maramo za njegovo liberalno politiko, katera le njemu koristi, nam pa škoduje. — Imeli smo svoj čas v Dutoveljah društveno mesnico, a zdaj ko društvena mesnica več ne obstoji, nam seče on meso po 52 kr. kilo, naj bo živina še tako po ceni. V neko drugo občino pa daje meso sekati po 48 kr. kilo. To je dobitnik svoje občine. — Povemu pa, da so minuli časi, ko se je ljudstvo pustilo komandirati od onih, ki so od njegovih žuljev obogateli.

Novice.

Tržaški namestnik grof Gočss na Dunaju. — Tržaški namestnik grof Gočss se mudi te dni na Dunaju. Bil je v avdijenci pri cesarju in pri prestolonasledniku nadvojvodi Francu Ferdinandu.

Smrtna kosa. — V četrtek dne 29. t. m. je v Renčah umrl gospod nadučitelj Anton Bajc v 58-letu svoje dobe. Pokojnik je bil sin prvega šempaskega učitelja, ki je bil v Šempasu jako priljubljen tako, da so ga svoječasno izvolili tam celo za župana. Ranjki Anton Bajc je služboval kot učitelj najprej v Gradišču, potem pa je dobil mesto učitelja v Renčah, kjer je deloval nad 30 let. Bil je miroljubnega značaja, dober prijatelj svojim tovarišem ter je užival splošno spoštovanje pri vseh, ki so ga poznali. V c. kr. okrajnem šolskem svetu sedel je kot zastopnik učitelstva čez 15 let. Pogreb je bil v soboto ob 2 1/2 uri popoldne. Naj počiva v miru!

Za slovensko slottišče v Gorici. — Za „katoliško društvo detoljubov“ oziroma za slovensko sirotišče so darovali: P. n. Josip Stanič 20 v, Štefan Tinta 40 v, Anton Goljevšček 20 v, Andrej Pičulin 1 K, Leopold Lisjak 50 v, Alojzij Corte 20 v, Anton Obidič 2 K.

Za „Alojzjevišče“. Preč. g. Ant. Keber 20 K, preč. g. E. J. Štrekelj 10 K, preč. g. Jož. Golja 10 K, g. Jož. Toroš 5 K, preč. g. Iv. Leben 25 kg fižola. Bog plati!

Shod županov in podžupanov pri Rebku na Gorlčici. — V nedeljo dne 1. t. m. se je vršil, kakor je bilo naznanjeno v našem listu, shod županov in podžupanov ajdovskega okraja, v kateremu pa so prišli tudi nekateri župani in podžupani iz goriške okolice. Zbrane župane in podžupane je pozdravil gosp. Josip Pavlica, župan rihemberški, ter jih povabil, da izvolijo predsednika in podpredsednika ter zapisnikarja shodu. Za predsednika je bil izbran g. Leopold Bolko, deželni poslanec in župan čerliški, za podpredsednika g. Josip Vidmar, župan lokavški, a za zapisnikarja g. Josip Pavlica, župan rihemberški. Jedina točka tega shoda je bila stališče, katero naj zavzamejo župani in podžupani kot zastopniki svojih občanarjev nasproti zakonskemu načrtu, katerega je sklenil v svojem zadnjem zasedanju gorški deželni zbor glede povišanja učiteljskih plač, in sicer z ozirom na stroške, izvirajoče iz tega zakonskega načrta, ako zadobi najvišje potrjenje. Besedo je dobil in govoril o ti točki g. Josip Vidmar. Govornik pozdravi z veseljem sklep deželnega zbora glede primernega zboljšanja učiteljskih plač. Je pa popolnoma proti temu, da ogromne stroške, ki narasejo, ako zadobi ta zakonski načrt najvišje potrjenje, bi morali plačevati jedino le posestniki in obrtniki. S tem bi se že do sedaj previsoke doklade na izravne davke v prid okrajnim šolskim zalogom še mnogo povišale; a naši kmetje in obrtniki so z davki in raznovrstnimi dokladami že itak preveč obloženi. Z ozirom na to predlaga zbranim županom in podžupanom sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in od navzočih županov in podžupanov podpisana:

Na Goriščeku pri zaupnem shodu zbrani zastopniki občin vipavske deželne strani izjavljajo s tem, da je prebivalstvo, katero oni zastopajo in v čegar imenu se danes oglašajo, ostrmelo in bolesto zaječalo, ko je poizvedelo, da je dež. zbor v pret. zasedanju odobril načrt zakona zadevajoč zboljšanje plač učitelj. osebja na javnih ljudskih šolah, po katerem zakonu bi morali znamenito večjo potreščino, ki bi jo provzročilo sklenjeno zboljšanje, zalagati šolski okraji po meri predpisanih izravnih davkov. Oni privoščijo sicer učitelstvu primerno zboljšanje njegovega gmotnega stanja, pa le za kolikor je možno doseči je brez višjega obremenjenja hišnih in zemljiških posestnikov in obrtnikov; protivijo se pa z največjo odločnostjo vsaki nameri po povikšanju hišarine, zemljarine, obrtarine in dohodarine, ker ne marajo sami sebe ugonobiti, da bi s svojo gospodarstvo pogubo olajšali življenje svojim učiteljem, kateri, če nimajo obilnih, pa imajo vsaj redne dohodke, ki jim zagotavljajo pohlevno ekzistencijo, dočim so posestniki in obrtniki na Goriškem vsled silne preoblože z davki in vsakovrstnimi dokladami ekonomično že čisto obnemogli.

To resolucijo naj predsedništvo našnjega shoda s primerno motivacijo sporoči c. kr. vladi in jej na srce po-

loži, da zgoraj navedenega načrta zakona nikar ne priporoči cesarski pordbi.

Goriška gimnazija. — Ravnatelj tukajšnje državne gimnazije g. Gross je obolel ter ne prihaja že delj časa zaradi tega v svoj urad. Nadomestje ga sedaj začasno profesor g. Simzig. Čuje se, da je ravnatelj g. Gross že zaprosil, da se upokoji.

Goriška gimnazija. — Zdi se, da je začela naučna uprava resno misliti na to, da se v Gorici sezida novo gimnazijsko poslopje. Te dni je prišel v Gorico neki inženjer, poslan od naučnega ministerstva. Ta inženjer ima baje nalog, da si natančno ogleda staro poslopje, ter se prepriča in ministerstvu poroča, kje in kateri bi bil najprimernejši prostor za zgradbo novega gimnazijskega poslopja. — Staro gimnazijsko poslopje je namreč vse razpokano. Vseled tega se ne morejo šolske sobe zadostno ugreti, naj se v njih kuri še tako močno. Zato se je zgodilo, da ni bilo v nekaterih šolskih sobah nikdar nad 5 do 6° gorkote. V neki sobi pa so morali dijaki sedeti pri pouku pri samih 2½ stopinjah gorkote. — Kakor se brzojavno poroča „Piccolu“ z Dunaja, poklical je k sebi naučni minister te dni državna poslanca Lenassija in dr. Verzegnassija, ter se je z njima pogovarjal glede stavbišča, na katerem naj bi se sezidalo novo gimnazijsko poslopje.

Trgovinska zbornica v Gorici. — V sredo je bil izvoljen za predsednika tukajšnje trgovinske zbornice baron Evgenij Ritter, za podpredsednika pa Ludovik Mighetti.

Od kod toliko žlindre v zadnji „Soči“? — Kolikor se spominjamo iz svojejsnih poročil o „dr. Šusteršičevi žlindri“, ni imel na Primorskem nobeden drugi ž njo opraviti razuu g. Konjedica, ki jo je dr. Šusteršič prodajal. Ako se sploh žlindra kaj prijemlje rok, skozi katere gre, bi torej le g. Konjedica mogel imeti „ožlindrane“ roke. Ker pa je ta gospod menda med najbližjimi pristasi „Soče“, je pač naravno, da je to pot pritekla vsa od žlindre umazana k nam. Morda je toliko žlindre v tej „naprednjaški“ zalogi, da je ni možno drugače razpečati, in tako se je je nekoliko vsulo v „Sočo“, češ, umazana je itak že dosti, še malo žlindre v njo, ne bo storilo nič. Za to pa le še naprej tako žlindrajte in mazite svojo „Sočo“, kolikor se vam ljubi, mi je itak ne pijemo; naš mlin pa nam goni, bolj ko je umazana, tem bolje. Čitalničar.

Bankrotirali so menda možgani poznane osebe v Gorici, ki v zadnji „Soči“ tako vpije o bankrotiranih klerikalnih zavodih. Občinstvu naznanjamo naj se nikar ne razburja vsled izrodov razgrete domišljije ter prav mirno preživi pustne dneve, ker post pride tudi za te bankrotirane možgane.

Porotne obravnave. — Peter Foga iz Vidma v Italiji, je lani ukradel iz zaprtega predala 30 K nekemu Voski ter je nevarno pretil z revolverjem več oseb, ki so ga hotele prijeti. Oblasti so ga opisale kot zelo nevarnega človeka. Sodišče mu je prisodilo dve leti trde ječe. Drugi obtoženec Fr. Portelli iz Rude je bil obtožen nenravnega počenjanja z neko deklico. Zaslužil je 18 mesecev ječe.

Izpred sodišča. — Oni Vincencij Velikonja od Sv. Lucije, katerega so dne 29. decembra 1902 zasačili v stolni cerkvi, ko je hotel krasti, bil je te dni obsojen na 6 tednov ječe ter se izroči po prestani kazni posilni delavnici.

Društvo goriških tiskarjev priredi v soboto dne 14. t. m. veselico v prostorih hotela „Central“. Predstavljal se bode dvodejanska igra „Gutenberg, iznajditelj tiskarstva“. Po igri bode loterija s tremi dobitki in prosta zabava. Vstop brez vabila ni dovoljen.

Vojaški nabori. — Vojaški nabori se vrše letos tako-le: V Gradišču 2. in 3. marca, za goriško okolico 28., 30., 31. marca in 1. in 2. aprila. Za mesto Gorico 26. in 27. marca. V Ajdovščini 7. in 8. aprila. V Kanalu 4. in 6. aprila. V Tolminu 25. in 27. aprila. V Cerknem 23. aprila. V Kobaridu 28. aprila. V Bovcu 30. aprila. V Komnu 17. in 18. aprila. V Sezani 14. in 15. aprila. V Trzinu 14. in 15. aprila. V Cervignanu 17. 18 in 20. aprila.

Požar. — V soboto po noči je nastal požar v krojaški delavnici Antona Lutmana, ki se nahaja nad mesnico in hlevom Š. Breganta, krčmarja v Podgori. Ogenj je uničil vso obleko in orodje. Pa

tudi šivalni stroj bo težko več za rabo. Ker je pregorel pod delavnice, ki se nahaja, kakor že omenjeno nad hlevom, nastal je v hlevu strašen dim, ki je zadušil v hlevu se nahajajoče kravo in brejo kobilu, ki sta bili last Š. Breganta. Lutman in Bregant bila sta zavarovana.

Zblaznel je in so ga morali prepeljati v tukajšnje bolnišnico usmiljenih bratov g. Josip Flego, bogoslovec IV. letnika. Nesrečnež je sin bivšega istrskega deželnega poslanca ter buzetnega župana, vrlega hrvatskega rodoljuba in prvobornika g. Franja Flego ter nečak kanonika tržaške škofije preč. g. Petra Flego.

Pod voz dr. Morpurgo je prišel v Gorici v nedeljo predpoludne neki hlapec iz Solkana. Ranjen je na glavi in na prsih. — Ko gredo ljudje iz cerkve, bi pač lahko čez Travnik nekoliko počasnije vozili.

Vol je pobedel na živinskem trgu minoli semanj dan Alojzija Kamenščka z Kanalskega. Poškodba k sreči ni nevarna.

Obesil se je v zaporu goriškega sodišča Ivan Škrk, ki je bil pred porotnim sodiščem v Trstu obsojen v smrt na vislicah. Kakor znano, je najvišje sodišče to obsodbo zavrglo in zaukazalo novo obravnavo pred porotnim sodiščem v Gorici. Proti Škrku se je imelo obravnati v soboto.

Nesreča na železnici. — Dne 14. t. m. je peljal posestnik Anton Tomsič iz Sovodenj težko naložen voz gnoja iz Gorice proti domu. Zvečer ob 6½ uri prišel je do prehoda čez železnico blizu Št. Andreža. Ker niso bile zatvornice zaprte, hotel je čez železnico. Pa v istem hipu, ko je prišel z vozom na železnico, zaprl sta se zatvornici na obeh straneh, znamenje to, da je bil vlak blizu. In res zagleda Tomsič kakih 400 m oddaljen poštni vlak, ki je drdal proti Gorici. V ti stiski odrože hitro voloma vrv okoli vratu ter spravi v naglici živino in sebe v stran, ter v strahu pričakuje, kaj se bo zgodilo. Vlak je prisopihal, potisnil v stran prvi del voza, ter ga polomil tako, da je moral Tomsič za popravo istega potrositi 36 kron, kar je prav britko občutil z ozirom na to, da je on le sreden kmet. Velika sreča je pa bila, da se ni še kaj hujšega pripetilo. Da bi se pa taki slučaji več ne ponavljali, bi bilo železi, da želez. uprava odpravi take zatvornice ali pa postavi pri istih čuvaja.

Konji so se splašili v Solkanu Lenassijevemu hlapcu Val. Štruklju. Štrukelj je prišel pod z drvmi naložen voz ter je precej poškodovan.

V Vrtojbi je prišel v torek pod voz s senom Ivan Velikonja, ter se je poškodoval na glavi in nogah. Včeraj so ga prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

Zakaj bi se ne vozil, mislil si je Martin Mrak iz Čepovana, ki je v noči od 28. na 29. jan. ukradel Miklavču v Kobaridu konja in kočijo ter se odpeljal po širnem svetu. Mraka so že prijeli.

Sad naprednega časopisja. — Dne 25. jan. kmalu po polnoči je zabol del v Dobljarju pri Ročinju glavni „Sočan“ Janez Jug, po domače Plazarjev, mirnega Andreja Goljo, in sicer večkrat tako nevarno, da so ga prepeljali v bolnišnico, kjer visi njegovo življenje na niti. Malo pred to nesrečo se je Jug bahal, da že pet nedelj ni bil pri maši in da še pet nedelj ne pojde. Bil je tudi naročnik in strasten čitatelj „Soče“ in „Primorca“, ki sta mu bila evangelij, po katerem je uravnaval svoje življenje. Prepozno pride do spoznanja, da ta evangelij ne pelje v življenje, marveč v pogubo.

Na Grahovem so blagoslovili novo šolsko poslopje dne 28. jan. Pričela je tudi šola, ki je imela počitnice od lanske jeseni naprej.

Požar je vpepelil dne 28. jan. dve gospodarski poslopji v Podbrdu. Goreti je pričelo ob tretji uri zjutraj. Zavarovano je bilo samo jedno poslopje.

Cerkljansk purgar. — Bradasti dopisun zagnal se je v „Soči“ tudi v mene cerkljanskega purgarja, češ, da sem ponujal nekemu največjemu kmetu svojo turšico, ako bi volil z našo stranko. Ako pa že hoče, naj pa izve ta kosmati dopisun resnico, ki je ta-le: Nekaj dni pred volitvami prišel je k meni znani največji kmet Zušk vulgo „polž“. Stopivši na hodnik zapazi tam obešeno turšico, ter me vpraša: Kam boš pa del toliko turšice? Na to odgovoril sem mu v šali: Viš tebi jo dam vso, ako bodeš volil z nami. Zušk mi pa odgovori: nja viš ki juže, tega pa že na morem nardit, ko

sem Tomažu dužan 100 gl. Tako je torej z vso to zadevo. Glede obele pa, o kateri pravi dopisun, da je nimam niti toliko, da bi si obelil ž njo polento, naj pa dopisuna nič ne briga. Jaz imam namreč še vedno toliko špeha in turšice, da skuham v kratkem 3 kotle polente ter da povabim nanjo Seka, Cenca, bodočega tajnika Drejca in vse pol milijonarje ter vse napredne lačenbergarje.

Cerkljanski purgar.

V Divači kradel, v Ljubljani prijet. — Ferd. Hoppe je ukradel minoli leden v Divači delovodji na državni železnici Adalbertu Klossu, kateri ga je imel skoz 10 dni kot rojaka brezplačno na hrani in stanovanju, zlato uro, 35 K denarja, suknjič in telovnik in jo na to popihal. V Postojni je kupil vozni listek na Dunaj. Kondukterji pa, ki so že vedeli o tatvini, so v Ljubljani naznanili policiji, da je v vlak tako in tako oseba, ki je sumljiva, da je izvršila tatvino v Divači. Policaj ga je prijel, in ker se ni mogel skazati, so ga preiskali in našli pri njem zlato uro in obleko. Denar je že skoro ves zapravlil. Sedaj čaka v „Novem žabjeku“ obsodbe.

Angel varuh malih. — Dne 26. t. m. bi se v Mariboru kmalu dogodila nesreča. Dva težka konja sta vlekla z ledom obložen voz. Naprej pred vozom je pa stal otrok, deklica kakih 9 do 10 let. Voznik je vpil, naj se umakne, a otrok ga ni slišal. Še malo trenutkov in otrok bo ležal strt pod konjskimi kopiti. Konj pa, ki je vlekel voz in stopal v navadnem koraku, se je hotel izogniti, ker pa se ni dalo, podnesel je nogo in rahlo potisnil otroka s kolenom na stran, ki je potem prestrašno odbežal. Konj pa je stopal ponosno dalje in se še ozrl ni na bežečega otroka. Kdo je vodil nogo konja, da ga ni pohodil?

Zgorela zakonska. — V Senju na Hrvatskem se je dogodila grozna nesreča. Zakonska Francišek in Terezija Mrzljak sta zgorela. Nesreča se je zgodila tako, da je njej, ko je šla po stopnjicah, padla svetiljka iz rok in ji zapalila obleko. Mož, ki jej je priskočil na pomoč, se je tudi hudo opeknel. Oba sta padla v nezavest. Ona je umrla še istega dne, on pa par dni pozneje.

Razstava v Gantu 1. 1903. — V Bruselju na Belgijskem se otvori 12. marca t. l. internacijonalna razstava živil in raznih kulinarinih izdelkov. Ta razstava bode trajala do konca istega meseca. Razstavili se bodo na ti razstavi sledeči predmeti, kakor: različni kruh, močnate jedi, razni izdelki sirarn in mlekar, kolonijalno blago, pivo, mineralne vode, razno meso, salami, ribe, letavina, vsakovrstni poljedelski pridelki in košično kuhinjska in hišna oprava, kakor tudi priprave, katere rabimo v kletih. Ta razstava bi utegnila koristiti tudi izvozu naših domačih izdelkov in pridelkov. Kdor bi hotel kaj razstaviti, naj se obrne do zaslopnika te razstave v Pragi g. Gobit Artur, Karolinenthal.

Na cell zemljuje 3064 jezikov ter več kot 1000 ver. Povprečna starost je 33 let. Med 1000 ljudmi doseže samo en človek starost 100 let in samo šest starost 65 let. Število vseh ljudi je poldruga milijarda. Izmed teh umre na leto do 35.214.000, na dan 96.480, vsako uro 4020 in 67 vsako minuto. Nasproti pa se rodi na leto 36.792.000 ljudi, na dan 100.800, vsako uro 4200 in vsako minuto 70 ljudi.

Papirna doba. — V Ameriki imajo sedaj v prometu steklenice iz papirja, istotako imajo ondi že papirnat pantofelje in sedaj grade celo hiše iz papirja. Nedavno so za nekega Rusa v Savinowku zgradili za 80 tisoč rubljev hišo iz papirja. Na Švedskem so nedavno zgradili neko cerkev iz trdega lesnega papirja. V cerkvi je vse iz papirja: stopnjice, oltarji in vsa druga oprava, razven zvonov.

Na smrt obsojen, ki pa noče biti pomiloščen. — V Parizu k smrti obsojeni morilec Lechera noče podpisati uloge za pomiloščenje, češ, da je zaslužil, da se ga obesi.

Norišnica zgorela. — V norišnici Colney-Katch blizu Londona je nastal v pondeljek požar, ki je poslopje popolnoma uničil. V norišnici se je nahajalo čez 1000 blaznih oseb, posebno mnogo je bilo ženskih blaznih. V ognju našlo je smrt 52 oseb. Mnogo blaznih pa je zbežalo. Nepopisno je bilo jokanje in javdanje sorodnikov, ki so prišli iskat svoje nesrečnike.

Roparski umor milijonarja. — V Moskvi so v soboto ponoči neznan lopovi napadli in umorili v njegovem stanovanju milijonarja Demetrija Baburina ter odnesli več tisoč rubljev. Umor se je izvršil proti jednajsti uri, takrat namreč, ko je bil Baburi doma sam in je bila njegova družina v gledališču.

Gospodarske stvari. — Kako hraniti cvetice preko zime? Da cvetice, ki jih hranimo preko zime po sobah in drugih hišnih prostorih, tako pogostoma pomirajo, ni vedno mrz uzrok, marveč večinoma vročina, ki se hitro in pogosto menja, potem prepogosto in površno zalivanje, najbolj pa prah in nesnaga, ki jim zakriva listje in steblo. Ker cvetlice preko zime malo ali pa nič ne cveto, so nevhvaležnezu povsodi na poti. Zato se tudi postavljajo čim bolj v stran, kjer se ne zmeni nikdo tedne in tedne za nje, kaj se, da bi se jim kaj storilo! Misli se večinoma, da je to dovolj, če se od časa do časa zalijejo, na to pa, ali je to delo potrebno ali ne, se niti ne pomisli. Da bi se listje in steblo večkrat obrinilo z gobico, v morni vodi namočeno, to ne pride nikomur na um. Saj bi zahtevalo to delo preveč truda. In vendar dihalo rastline skozi listje in morajo oboleti, čim se to pregrne z nesnago. Da ti bodo rastline preko zime uspevale, očisti jih toraj prahu, pajčevine osobito tudi listnih ušij in drugih mrčesov, odstrani tu pa tam pokvarjeno listje ter ne pusti, da se prikaže na rastlini ali v loncu gniloba in plesnoba.

Kakor premajhna skrb je tudi preveliko a nepremišljeno glestanje rastlinam škodljivo. Vse se jim hoče ugoditi, s strahom se jih brani vsakega vetrička, zaliva se jih vsak trenutek in vrhu tega še z raznovrstnimi tekočinami, katere jim ne ugajajo, kakor so milova voda iz umivalnika, mesne pomije, in celo pivo, vino in kava. Ako korenine obole, ker tičijo v pravem močvirju, in začne rastlina bledeti, zaliva se ji z dobrim namenom, da bi se ji pomaglo še bolj. Če pa taka rastlina od dne do dne hujša in slednjič popolnoma zamre, se pa še čudijo, kako je moglo priti do tega. Kdor hoče na ta način rastline mučiti, je boljše da jih ne goji, ker mu manjka razum za naravo. Če jih pa hoče na vsak način prezimiti, odda naj jih vrtnarju v varstvo.

Glede zalivanja drži se toraj sledečih pravil: Po zimi hraniti je sobne rastline kolikor mogoče v suhcm; zalivati se jih ne sme tako dolgo, dokler se ne pričinja zemlja ločiti od lonca in dokler ne ta, ko ga potrkamo s prstom, bolj tanko zazvoni. Ked. pa zalivamo, ne varčimo z vodo, ampak zalivajmo tako dolgo, da ta spodaj odtoka. Zaliva naj se le s čisto vodo brez vsakoršne primesi. Da dobi ta primerno toploto, pustiti jo je pred porabo nekoliko ur v dotični sobi. S pomočjo lesenega kolčiča zdrhljati je večkrat gornjo zemljo v loncu, osobito pa pred zalivanjem. Če se noče zemlja dolgo osušiti, kar se večkrat dogaja, in se začne prikazovati mah na površju, prevrniti je rastlino ter vzeti previdno z grudo vred iz lonca, a luknjico, ako se je zagrutila, je očistiti ter pokriti z majno črepinjico. Rastlina se nato zopet zasadi, zemlja nekoliko potlači v loncu ter površina zrahlja, da zamoreta zrak in voda lažje h koreninam. Kolikokrat je zalivati, ali vsake tri ali štiri dni, kakor se navadno sliši, se ne more določati; zaliva naj se, čim je rastlina pokazala, da bi bilo to delo potrebno, vendar naj se ne dopusti, da bi močno omedlela, vendar pa listje lahko nekoliko ovene. Čim bolj v mrzlem se rastlina nahaja, tem manjkrat se zaliva; tako tudi ako je zunaj mrz in se ne more soba zračiti. V gorkih sobah, osobito tam, kjer se lahko zračiti, treba je večkrat zaliti, ker voda bolj hitro izpuhti.

Za kratek čas.

Kaznovana klepetavost. — To zimo je bilo, kje je vse eno, a bilo je kakor rečeno v tej zares hudi zimi. Toda Tinci in Tonicci ni bila prehuda. Sicer bi ne bili stali toliko časa pri vodnjaku in obirali sosede in prijatelje. Človek komaj more govoriti v tem „vražjem“ mrazu, a njima je tekkel jeziček hitreje ko vodeni curek iz vodnjaka. In kolikrat ste se že poslovlili, da se razidete; a še to in še ono si je jedna in druga izmislila in domislila, kar se ji je zdelo vredno „zaupati kot skrivnost“ svoji prijateljici.

Na vse zadnje je pa le trebalo iti in resno se posloviti. Toda o joj! Niti gani se ne morete! Kaj je to? Vlečete, breate, pa spaka, ne gre in ne gre. „Copati“ so bili primrzjeni! Kaj bo pa sedaj? Radovecna, burk željna mladina je že zapazila sitni položaj in hitro je rasel krog smeječih se ljudi. V tem obupnem in pomilovanja vrednem stanju se ojačate, popustite „copate“ primrzjene na led in hitite domov — v nogovih. Pač kaznovana klepetavost!

Tržne cene.

Za 100 kg	
Kava: Santos	K 190— do 200—
„ Sandomingo	240— „ 260—
„ Java	240— „ 260—
„ Portorico	260— „ 280—
„ Ceylon	320— „ 360—
Sakdor	88— „ 89—
Špeh	160— „ 180—
Petrolij v sodu	32— „ 33—
„ zaboju	10 50 „ 11—
Maslo surovo	170— „ 190—
„ kuhano	200— „ 220—
Otrobi debele	10 40 „ 12—
„ drobne	10 40 „ 11—
Turšica stara	16 40 „ 17—
„ nova	15— „ 16 60
Oves	15— „ 18—

Moka ogerska:

št. 0 K 30—	št. 1 K 28 80	št. 2 K 28 20
„ 3 „ 27 80,	„ 4 „ 27—,	„ 5 „ 26—
	št. 6 K 24—.	

Naznanilo.

Vsem mojim odjemalcem in sploh vsem trgovcem s pomarančami, limoni in s suhim sadjem, posebno pa še onim, ki so v moji bližini, uljudno naznanjam, da 8. ali 10. svečana odpotujem od tukaj v Trst, in da nakupim čeli vagon južnega in drugega sadja. Nakupim samo blago prve vrste. Zagotoviti moram torej vsakega, ki kupi blago od mene, da mu postrežem z robo prve vrste in po najnižji ceni, kakor da si naroči iz Trsta. Postrežba točna.

Jožef Zuljan,
trgovec svežega in suhega sadja,
Schladming.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga oljkinnega olja

iz najugodnejših krajev.

Jedilno	kr. 40	Corfù	kr. 56
„ boljše „	44	Bari	60
dalmatinsko „	48	Lucca	70
istrijsko „	48	Nizza	80

Priporoča se preč. duhovščini za naročbo olja za cerkv. svetilke.

Naznanilo.

Znana in zelo obiskovana gostilna

„Tre amici“

v ulici Via Caserma se je preselila v Nunsko ulico (Via Monache) v prostoru, kjer je bila dosedaj starodavna gostilna pri:

„Belem zajcu“

(„Al lepre bianco“)

Postrežba in jedila izvrstna; toči domača črna in bela vina, vse po zmernih cenah. Z gostilno so združena tudi prenočišča za goste in hlevi za živino.

Za obilno udeležbo se priporoča udani

Ivan Krpan,

gostilničar.

PETER COTIČ

čevljarski mojster
v Gorici, Gosposka ulica št. 14.
priporoča svojo delavnico.

Oznanilo!

Dobro priporočena savarovalnica išče potovalnega zastopnika za Goriško in Istro. Stalna mesečna plača in visoka provizija. Prošnje opremljene s „curriculum vitae“ naj se izvolijo poslati na upravništvo „Primorskega Lista“ v Gorici, v Semeniški ulici hišna številka 16.

15%

pod navadno ceno
razprodaja

radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica 7,

vse zimsko blago, kakor n. pr. krasne volnene šerpe, rute, podobleke, vsakovrstno Jaegerperilo, rokavice, nogavice, bluze, volno, kožuho vino, zimsko čevlje itd. — Nikdo naj ne zamudi te lepe prilike za ceni nakup!

Hladnikove Nove Pesmi

1. Šestnajst izbranih Marijinih pesmi za mešan ali dvoglasen ženski zbor op. 15; nova izdaja za Marijine družbe prirejena, partit. in 20 glas., 5 kron, posamozna partitura 1 krono, vsak glas 20 vin.
2. Šestintrideset obhajilnih presv. R. Telesa in Srca Jezusovega, pesmi za mešan ali dvojl. ženski zbor op. 39, partit. in 4 glas. 4 krono, posam. glas 40 vin.
Dobi se v „Katoliški tiskarni“, pri L. Schwentnerju v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko.

Sadarsko in vinarско društvo za Brda v Gorici

Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin:
burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Cenik

velike zaloge ogerske moke

A. Casagrande v Ajdovščini.

Št.	0	1	2	3	4	5	6	za 50 kg.
K	14—	13 20	13—	12 70	12 40	11 90	11 30	

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14.
(blizu lekarne Gironelli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak slan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Anton For.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, lastni izdelek gotovih oblek in površnih sukanj. Cene prav solidne!

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepje želodec, storé, da agine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI

v Gorici.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4 90 K

Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Velika zaloga médu pítanec in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona.

Cenik za
hlevo franco

Tovarniška zaloga usnja, tvornica nadplavov, izdelovalnica jermenov, bičev itd. Glavna zaloga leščila v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Kupuje surove kože po dnevnih cenah v velikih in majhnih množinah.

Ustanovljena leta 1806. Telefon št. 82.

I. DRUFOVKA - GORICA

Glavna zaloga in pisarna v Gosposki ulici 3; podružn.: Gorica Raštel 3, Sežana, Krmin.

Se ne boji
konkurence